

Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yıllık bazda %3,8 büyüdü.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre 2023 yılının ikinci çeyreğinde yıllık bazda %3,8 ile piyasa beklentilerinin hafif üzerinde bir büyüme kaydetti. TÜİK, 2022 yılına ilişkin büyüme verisini %5,6'dan %5,5'e, 2023 yılının ilk çeyreğine ilişkin yıllık büyüme verisini de %4'ten %3,9'a revize etti. Böylece, yılın ilk yarısında Türkiye ekonomisi yıllık bazda %3,9 oranında büyümüş oldu. Yılın ikinci çeyreğinde işgünü sayısının bir önceki yılın aynı dönemine göre daha az olması nedeniyle takvim etkilerinden arındırılmış yıllık büyüme %5 oranında gerçekleşti.

Yılın ilk çeyreğinde deprem felaketinin etkisiyle mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre çeyreklik bazda gerileyen GSYH, ikinci çeyrekte bu kayıplarını telafi ederek çeyreklik bazda %3,5 oranında güçlü bir büyüme kaydetti.

Türkiye ekonomisi 2023 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla yıllık bazda %60,7 oranında genişledi. GSYH büyüklüğü yıllıklandırılmış olarak 1 trilyon USD düzeyini aştı.

Tüketim harcamaları büyümenin lokomotifi olmaya devam ediyor.

Özel tüketim harcamaları 2023 yılının ikinci çeyreğinde bir miktar ivme kaybetmiş olsa da büyümeye en yüksek katkı sağlayan kalem olmaya devam etti. Deprem felaketi sonrasında artan ihtiyacın etkisiyle yatırım harcamaları yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda %5,1 ile son sekiz çeyreğin en hızlı büyümesini kaydetti. Bu dönemde inşaat ve makine-teçhizat yatırımlarının ivme kazandığı görüldü. Böylece tüketim ve yatırım harcamaları yılın ikinci çeyreğinde büyümeye toplamda 12,7 puan katkı sağladı. Bu dönemde net ihracat ise büyümeyi 6,3 puan sınırlandırdı. Bu gelişmede, ithalattaki hızlı yükselişin yanı sıra ihracatın pandemi döneminden bu yana en sert düşüşünü kaydetmesi etkili oldu.

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkılar

	2021		2022			2023				
	Yıllık	Yıllık	Ç1	Ç2	6 Aylık	Yıllık	Yıllık	Ç1	Ç2	6 Aylık
Tüketim	9,6	12,2	12,4	11,4	11,9					
Özel	9,2	11,7	11,6	10,7	11,2					
Kamu	0,4	0,6	0,8	0,7	0,7					
Yatırım	1,9	0,3	0,9	1,3	1,1					
Stok Değişimi	-5,1	-7,7	-6,1	-2,6	-4,2					
Net İhracat	5,0	0,7	-3,4	-6,3	-4,9					
İhracat	5,4	2,4	-0,7	-2,4	-1,5					
İthalat	-0,4	-1,7	-2,7	-3,9	-3,3					
GSYH (yıllık, %)	11,4	5,5	3,9	3,8	3,9					

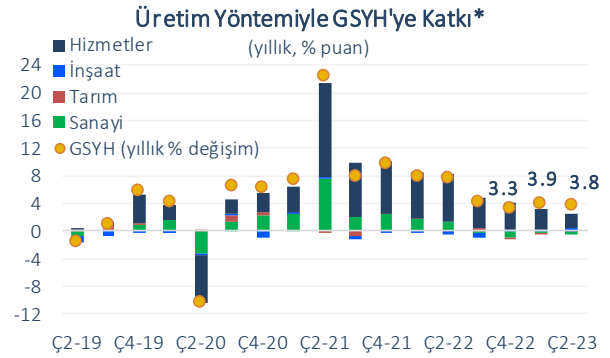
Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.
(*) Vergi ve sübvansiyonlar hariç.

2020'nin son çeyreğinden bu yana büyümeyi aşağı çeken stok değişimi kalemi yılın ikinci çeyreğinde de büyümeyi 2,6 puan aşağı çekti.

Sanayi üretimindeki düşüş büyümeyi 0,5 puan sınırlandırdı.

Sanayi üretiminde 2022 yılının üçüncü çeyreğinde başlayan daralma eğilimi bu yılın ikinci çeyreğinde de devam etti. Bu dönemde yıllık bazda %2,6 oranında gerileyen sanayi üretimi büyümeyi 0,5 puan sınırlandırdı. Deprem felaketinin ardından hızlanan inşaa faaliyetlerinin desteklediği inşaat sektörü önceki yılın aynı dönemine göre %6,2 ile son 21 çeyreğin en hızlı artışını kaydederek yıllık bazda ekonomik büyümeye 0,3 puan katkı sağladı. Tarım sektöründe üretim faaliyetleri de yılın ikinci çeyreğinde yıllık bazda %1,2 ile sınırlı oranda artış kaydetti.

Yılın ikinci çeyreğinde hizmetler sektörü genelinde ekonomik faaliyetin yavaşladığı görüldü. Bu dönemde hizmetler sektörünün büyümeye katkısı 2,2 puan ile pandemiden bu yana en düşük düzeyde gerçekleşti.



Beklentiler...

Yılın ikinci çeyreğinde tüketim harcamaları ivme kaybetmekle birlikte büyümenin lokomotifi olmayı sürdürürken, yatırım harcamalarındaki toparlanma büyümeyi destekledi. Bu dönemde net ihracatın özellikle ihracattaki sert düşüş nedeniyle büyümeyi büyük ölçüde sınırlandırması, üretim tarafında da sanayi sektöründeki daralma ve hizmetlerdeki ivme kaybı öne çıkan gelişmeler oldu. Yılın ikinci yarısında enflasyonla mücadeleyi önceliklendiren ekonomi politikalarının uygulanmasıyla birlikte tüketim harcamalarının büyümeye katkısının bir miktar azalabileceğini, net ihracatın katkısının da ana ihrac pazarlarımızdaki yavaşlama eğilimi paralelinde baskı altında kalabileceğini değerlendiriyoruz.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu
Müdür Yardımcısı
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Caner Uygur Gündoğdu
Uzman Yardımcısı
uygar.gundogdu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.